

Başvuru Numarası : 2025/578
Toplantı Tarihi/Sayısı : 29.04.2025/53
Karar Numarası : 2025/239
Başvuran : K.Ç.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Eskişehir H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın; çeşitli sağlık sorunlarının olduğu, beş aydır hastaneye sevk edilmeyi beklediği, beslenme ihtiyacının karşılanmadığı, ilaçlarının temin edilmediği iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;
- a. Çeşitli sağlık sorunlarının bulunduğunu,
- b. Sağlık sorunlarından bazılarının ameliyat gerektirdiğini, beş aydır hastaneye gitmeyi beklediğini ancak hâlâ gidemediğini,
- c. Yetkililerce birçok kez acil servise sevk edilse de acil servisin mustarip olduğunu ifade ettiği sorunlara çözüm üretilmediğini,
- ç. Rahatsızlıklarından dolayı ihtiyaç duyduğu şekilde beslenme ihtiyacının karşılanmadığını, kullanması gereken ilaçların temin edilmediğini iddia etmiştir.
3. Muhatap Eskişehir H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;
- a. Başvuranın 22/10/2024 tarihinde aile hekimince karın ağrısı şikâyetiyle Eskişehir Şehir Hastanesi Acil Polikliniğine sevk edildiği, sevk ve muayenenin ardından belirtilen hekim notunda; “*Tedavi yapıldı. Genel Cerrahi kontrol önerilir.*” denildiği,
- b. Başvuranın Eskişehir Şehir Hastanesi Genel Cerrahi polikliniğinde 7/1/2025 tarihinde muayene edildiği, hekim notunda “*Peptik ülser/hiatal herni, endoskopi istendi.*” denildiği ve hastanece 14/4/2025 tarihi saat 10.00'a endoskopi tetkiki randevusu verildiği,
- c. 11/2/2025 tarihinde götürüldüğü Eskişehir Şehir Hastanesi Acil Polikliniğinde görevli hekim tarafından; “*Pakreatit ve kolesistit bulgusu yok. Genel Cerrahi görüşü önerilir.*” notunun düzenlendiği,
- ç. Kurum aile hekimliğince 4/3/2025 tarihinde başvuran hakkında düzenlenen sağlık raporunda yer alan “*Safra kesesi taşı ve kollesistit, olan hastanın, yağsız-karaciğer koruyucu, diyeti alması uygundur.*” ifadesine istinaden 4/3/2025 tarihinden beri başvurana diyet yemek verildiği,

d. Diyet yemek yemesi önerilen mahpusların Kurum Ambar Memurluğuna ve yemeklerin hazırlandığı Eskişehir 2 No.lu Açık Ceza İnfaz Kurumuna bildirildiği, mahpusların raporlarına uygun diyet yemeklerin hazırlanarak mahpuslara dağıtıldığı belirtilmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından Kurumumuza yazılı görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun “Kurumun görevleri” başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde: “Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun görevleri arasında sayılmıştır.

6. 6701 sayılı Kanun'un “Başvurular” başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamında Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükmü yer almaktadır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlallerinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

9. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

10. Başvuran; çeşitli sağlık sorunlarının olduğunu, beş aydır hastaneye sevk edilmeyi beklediğini, beslenme ihtiyacının karşılanmadığını ve ilaçlarının temin edilmediğini iddia etmiştir.

11. 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un “Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri” başlıklı 71'inci maddesi şöyledir:

“Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi

olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koşullarında tedavi ettirilir."

12. "İnfazın yöntemi ve infaz sürecindeki davranışların mahkûmları özgürlükten mahrum kalmanın doğal sonucu olan kaçınılmaz elem seviyesinden daha fazla sıkıntılı veya eziyetli bir duruma sokmaması gerekir. Ceza infaz kurumunda tutulmanın pratik gerekleri çerçevesinde mahkûmların sağlık ve esenlikleri gibi hususların yeterli bir şekilde güvence altına alınması ve mahkûmlara gerekli tıbbi yardımın sağlanması da insan onuruna yakışır koşulların sağlanması için gereklidir." (AYM, Turan Günana, B. No: 2013/3550, 19/11/2014, para. 39.)

13. Avrupa İşkencenin ve İnsanlıkdışı veya Onurkırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesine (CPT) göre; mahpusların gözetim altında bulundukları süre boyunca, tutukluluk sürelerinden bağımsız olarak her zaman bir doktora erişimlerinin bulunması gereklidir. Sağlık hizmetleri, doktora danışma talepleri gereksiz gecikme olmadan karşılanacak şekilde düzenlenmelidir (CPT, Cezaevlerinde Sağlık Hizmetleri Raporu, Strazburg, 1993, s. 2).

14. Başvuran dilekçesinde; birçok sağlık sorununun olduğunu, sağlık sorunlarından bazılarının ameliyat gerektirdiğini, beş aydır hastaneye gitmeyi beklediğini ancak hâlâ gidemediğini, ihtiyaç duyduğu şekilde beslenme ihtiyacının karşılanmadığını, kullanması gereken ilaçların temin edilmediğini iddia etmekle birlikte muhatap Kurumun cevap yazısı ve ekleri ilgili mevzuat hükümleriyle birlikte incelendiğinde; ceza infaz kurumunda bulunan mahpusların öncelikle kurum revirinde hastalıklarının tanısının, muayenesinin ve tedavisinin sağlandığı, bu durumun mümkün olmaması halinde Devlet veya üniversite hastanelerine sevk edildikleri, bu kapsamda sağlık problemleriyle ilgili olarak başvuranın farklı tarihlerde hastaneye sevklerinin sağlandığı, ilaçlarının reçete edildiği, peptik ülser/hiatal herni tanısı üzerine 14/4/2025 tarihine endoskopi için randevusunun alındığı, hekim tarafından tanzim edilen rapora istinaden 4/3/2025 tarihinden itibaren rahatsızlıklarına uygun olacak şekilde diyet yemek verildiği, bu doğrultuda başvuranın hastalıklarının tanısının, muayenesinin ve tedavisinin sağlanması noktasında gereken işlemlerin muhatap tarafından yerine getirildiği anlaşıldığından kötü muamele yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

29/4/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Aışan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye